

**Stručný popis základních principů záměru postupného zavedení
„Národního systému týmů pro řešení kriminality mládeže“**

Společná strategie Probační a mediační služby ČR (PMS) a odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. Základní principy byly představeny na mezinárodním semináři o restorativních přístupech k řešení kriminality mládeže dne 1. června 2006.

V souvislosti s aplikací nového zákona o „Soudnictví ve věcech mládeže“ vyvstala s novou naléhavostí otázka účinné a efektivní spolupráce justičních složek při plánování, koordinaci a realizaci trestní politiky v této oblasti. S ohledem na tuto skutečnost a na základě pozitivních a i negativních zkušeností z „meziresortní spolupráce“ v rámci justice prosazuje a iniciuje Probační a mediační služba ČR od roku 2004, inspirována britským systémem YOT, (Youth Offending Teams), postupné zavádění metody tzv. multidisciplinárních týmů pro mládež. Týmy pro mládež složené ze zástupců Policie ČR, státního zastupitelství soudu, Probační a mediační služby ČR, orgánu péče o dítě, městského úřadu včetně městské policie, školských zařízení, poskytovatelů sociálních služeb, NGO a zdravotnických zařízení by měly společně řešit kriminalitu mládeže v dané lokalitě na základě jednak shromážděných důležitých a analyzovaných statistických dat, a také na základě společně stanovených a dosažitelných cílů a vzájemně využívat potenciál a zdroje všech kooperujících institucí. Více než dva a půl roku praxe nového zákona včetně prvních pozitivních zkušeností s týmy pro mládež v praxi české justice poskytlo značný počet důkazů, které podporují oprávněnost zavedení podobného systému i v naší zemi.

(Reforma britského systému byla provedena na přelomu let 1999 a 2000, zejména na základě důkladných analýz, které konstatovaly, že roztržičnost činností institucí řešící kriminalitu mládeže stojí nejen spoustu peněz, ale zejména nevede k omezení resp. snižování kriminality mládeže). Strategické plánování trestní politiky ve věcech mládeže se tedy ve Velké Británii stalo jednou z klíčových podmínek pro efektivnost a účinnost trestní politiky vůči mládeži. Řešení spočívalo především ve vytvoření celostátního systému Youth Offending Teams. Činnost týmů se věnuje zejména oblastem jako je shromažďování statistických dat z trestní praxe, jejich přesnou analýzu a vyhodnocení se zaměřením na strukturu kriminality v daných oblastech, definování cílových skupin pachatelů, identifikování klíčových faktorů ovlivňujících kriminalitu v dané oblasti a plánování a vytváření účinné strategie na řešení kriminality mládeže, které jsou následně v daných lokalitách společně realizovány. Zavedení tohoto systému ve Spojeném Království vedlo k reálnému a důkazy doložitelnému poklesu kriminality mládeže.

PMS společně s odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra v současné době usiluje o postupné zavedení obdobného systému i v ČR a k tomu účelu společně vypracovaly „základní principy“ nové koncepce pro postupné zavedení výše popsaného systému:

1. Na regionální (okresní) úrovni by vznikly Týmy pro mládež složené ze zástupců Policie ČR, státního zastupitelství soudu, Probační a mediační služby ČR, orgánu péče o dítě, městského úřadu včetně městské policie, školských zařízení, poskytovatelů sociálních služeb, NGO a zdravotnických zařízení.
2. Okresní týmy (myšleny jsou týmy ve stávajících soudních okresech), by měly svého výkonného tajemníka (alter. koordinátora). Mohlo by se jednat o manažera prevence kriminality speciálně proškoleného, jenž by zajišťoval agendu a další organizační záležitosti pro jednání týmu, shromažďoval by, a na základě domluvené metodiky by vyhodnocoval i sebraná data a koordinoval by činnost příslušného týmu. Měl by však být

zaměstnancem vlády, nikoliv pověřené obce, aby bylo možné prosazovat celostátní priority trestní politiky při řešení kriminality mládeže.

3. Okresní týmy pro mládež by měly pro svoji činnost stanovenou národní závaznou metodiku, kterou by se řídily. Tyto týmy na okresní úrovni by současně i využívaly Systém včasné intervence, zejména orgány OSPOD (*tento systém by představoval jeden z toků informací spolu s dalšími informacemi shromažďovanými např. PMS, Policií ČR nebo SZ*). Tým pro mládež by na základě shromážděných dat a jejich vyhodnocení definoval, dle stanovené metodiky, priority a cíle pro řešení kriminality mládeže a následně zpracoval plán na řešení a snižování kriminality mládeže ve svém soudním okrese na stanovené časové období.
4. Na úrovni kraje by působil krajský tým pro mládež, který by v souladu s krajskými prioritami a cíly pro řešení kriminality mládeže projednával plány okresních týmů a zapracoval je následně do celkového plánu kraje. Krajský tým by současně působil i jako supervizor dodržování závazné metodiky pro zpracování lokálních plánů v souladu se stanovenými prioritami a metodikou.
5. Na národní resp. celostátní úrovni by působil republikový tým pro mládež, jehož členy by byli zástupci managementu zejména institucí jako MSp, PMS, MV ČR, MPSV, MŠMT a MZ, Policie ČR, SZ a soudů. „Národní tým pro mládež“ by na základě stanovené metodiky a standardů řídil a koordinoval celý systém. Stanovoval by národní cíle a priority na dané časové období, dohlížel by na dodržování metodiky a standardů a schvaloval by krajské plány na snižování kriminality mládeže a rozhodoval by o přidělení vyčleněných finančních prostředků na realizaci krajských plánů.
6. Finanční prostředky na činnost týmů by mohly být čerpány z finančních prostředků MV ČR (program Partnerství, a případně dalších vyčleněných či vytvořených finančních programů). Systém by měl být promítnut do legislativy, zejména změnou zákona č. 218/2003 Sb., který by měl podrobněji upravit činnost týmů pro mládež, „zákon o soudnictví ve věcech mládeže“ a také dalších souvisejících norem – „zákon o sociálně-právní ochraně“, „zákon o rodině“, „zákon o ústavní výchově“.